

## МЕХАНІЗМИ СЕМАНТИЧНОЇ МОДУЛЯЦІЇ КВАНТИТАТИВІВ У ФРАЗЕМАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

**Васько С. Р.**

*аспірант кафедри германської філології  
Київський національний лінгвістичний університет  
вул. Велика Васильківська, 73, Київ, Україна  
[orcid.org/0000-0002-9748-0754](https://orcid.org/0000-0002-9748-0754)  
[serhii.vasko@knlu.edu.ua](mailto:serhii.vasko@knlu.edu.ua)*

**Ключові слова:** *квантитативи  
англійської мови, адаптація,  
делімітація, актуалізація,  
трансформація, єврисемічна  
структура, фраземний  
контекст.*

У статті схарактеризовано механізми адаптації, делімітації й актуалізації семних ознак квантитативів англійської мови у фраземному контексті. Уточнено співвідношення між такими поняттями семасіології, як «семантична структура слова», «семантичний сценарій» і «єврисемічна структура» значення слова. Установлено синонімічну варіантність між поняттями «семантична структура слова» і «семантичний сценарій» із пріоритетністю функціоналу останнього терміна для даного дослідження. Термін «єврисемічна структура слова» стосується не набору його значень та ЛСВ, а окремого значення, яке складається з архісеми, інтегральних, диференційних і градуальних сем. Аргументовано необхідність залучення до вивчення цих понять квантитативів англійської мови – слів, які під впливом фраземного контексту, зберігаючи зв'язок зі своєю семантичною структурою/семантичним сценарієм, зазнають перегруповання сем в єврисемічній структурі й навіть зумовлюють зміну архісеми. Надано експланаторне пояснення процесу семантичної модуляції квантитативів у фраземах англійської мови і розкрито дію таких когнітивно-семантичних механізмів, як адаптація, делімітація й актуалізація. Виявлено продуктивність дії кожного з механізмів у фраземних квантитативах англійської мови з числового ряду *one – ten*. Зафіксовано, що найбільш продуктивними механізмами семантичної модуляції є адаптація і делімітація семних ознак квантитативів у фраземному контексті, а також їх комбінація з механізмом актуалізації нових фразеосем.

Особливу увагу приділено аналізу тих фразем із квантитативами, в образно-символічному значенні яких відображено трансформацію архісеми «кількість», виділеної для єврисемічних структур квантитативів із числового ряду *one – ten*, в архісеми «вимір» і «лічба». Такі тенденції засвідчують результат дії механізму семантичної трансформації, а не безпосередньо семантичної модуляції. Підтверджено припущення, що попри семантичні зрушення в єврисемічних структурах значень квантитативів, які відбуваються під впливом фраземного контексту, їхня культурна символіка здебільшого зберігається і є продуцентом для нових мотивів фраземної образності.

# MECHANISMS OF SEMANTIC MODULATION IN THE PHRASEMES OF ENGLISH

Vasko S. R.

Postgraduate Student at the Department of Germanic Philology

Kyiv National Linguistic University

Velyka Vasylkivska str., 73, Kyiv, Ukraine

orcid.org/0000-0002-9748-0754

serhii.vasko@knl.u.edu.ua

**Key words:** *english quantitatives, adaptation, delimitation, actualization, transformation, heurosemic structure, phrasemic context.*

*The article describes mechanisms of adaptation, delimitation, and actualization of semic features of the English quantitatives in phraseological context. The relationship between such concepts of semasiology, as «semantic structure of the word», «semantic scenario» and «heurosemic structure» of the meaning of the word has been clarified. A synonymous variation between the concepts of «semantic structure of the word» and «semantic scenario» with the functional priority of the latter term for this study has been established. The term «heurosemic structure of the word» refers not to a set of its meanings and lexicosemantic variants (LSV), but to an individual meaning, which consists of the archiseme, integral, differential, and gradual semes.*

*The necessity of involving English quantitatives into the study of these concepts, i.e. words that, under the influence of phraseological context, while maintaining a connection with their semantic structure / semantic scenario, undergo a rearrangement of semes in the heurosemic structure and even cause a change in the archiseme has been argued.*

*An explanatory interpretation of the process of semantic modulation of quantitatives in English phrasemes has been provided and the operation of such cognitive-semantic mechanisms, as adaptation, delimitation, and actualization has been revealed. The efficiency of each mechanism in the English phrasemic quantitatives from the numerical series one – ten has been determined. It has been noted that the most productive mechanisms of semantic modulation are the adaptation and delimitation of semantic features of quantitatives in the phrasemic context, as well as their combination with the mechanism of actualization of new phraseosemes.*

*Particular attention has been paid to the analysis of those phrasemes with quantifiers, the figurative-symbolic meaning of which reflects the transformation of the archiseme «quantity» allocated for the heurosemic structures of quantitatives from the numerical series one – ten, into the archisemes of «measurement» and «counting». Such tendencies indicate the result of the operation of the mechanism of semantic transformation, and not directly of semantic modulation. The assumption has been confirmed that, despite the semantic shifts in the heurosemic structures of the meanings of quantitatives, which occur under the influence of the phrasemic context, their cultural symbolism is largely preserved and is a producer for new motifs of phrasemic imagery.*

**Постановка проблеми.** Фразеологічна номінація як самодостатній науковий напрям теорії номінації загалом [Венжинович, 2020; Шутова, 2016; Burger, 20027; Pierini, 2008; Teliya, 1998 та ін.] ґрунтується на ідеях семасіології [Левицький, 2012] – науки про значення слів, їхніх сполук (серед яких і фраземи), про способи зміни значень тощо, у фокусі уваги якої перебуває і донині питання вивчення семантичної варіативності слова як у вузькому, так і в широкому контексті

[Levin, Pinker, 1991; Del Pinal G, 2018; Taylor, 2017]. З огляду на внутрішній фраземний контекст, де відбуваються складні процеси комбінації образних смислів слів, постає необхідність дослідження механізмів організації семантичної структури слів-компонентів **фразем** [Амосова, 2013; Mel'čuk, 1995], а також її змін у процесі фразеотворення. Передовсім це стосується тих класів слів, які у фраземному контексті, зберігаючи зв'язок зі своєю семантичною структурою, зазнають

перегрупування сем і навіть зумовлюють зміну архісеми. Попередній огляд наукової літератури дає підстави говорити про те, що до такого класу слів належать *квантитативні одиниці* [Швачко, 2012; Shvachko, 2013], *нумеративи* [Костриба, 2022], які у складі фразем виконують роль квантитативних компонентів чи **квантитативів**, що зазнають семантичних зрушень, але здебільшого зберігають зв'язок з архісемою.

З-поміж семантичних зрушень на тлі процесів *семантичної деривації* і *семантичної транспозиції* [Деменчук, 2018] окремо виділяють **семантичну модуляцію**, що відображає процес перегрупування семних ознак у значенні чи ЛСВ слова за збереження архісеми.

Для перевірки цих припущень потребує більш глибокого вивчення смисловий потенціал квантитативів англійської мови у мікро- (у семантичній структурі) і макроконтексті (у складі готової фраземи) із позицій положень теорії семантичної модуляції.

**Мета і завдання статті.** Метою статті є характеристика механізмів адаптації, делімітації й актуалізації семних ознак квантитативів англійської мови у фраземному контексті. Завдання статті впливають із її мети і передбачають, по-перше, надання експланаторного пояснення процесу семантичної модуляції квантитативів у фраземному контексті; по-друге, аргументації дії таких когнітивно-семантичних механізмів, як адаптація, делімітація й актуалізація фразеосемної організації квантитативів; по-третє, виявлення продуктивності дії кожного з механізмів у квантитативах англійської мови числового ряду *one – ten*.

**Предмет та об'єкт дослідження.** Об'єктом дослідження є квантитативи англійської мови числового ряду *one – ten* у фраземному контексті, а предметом – механізми змін їхньої еврисемічної структури та семантичних сценаріїв розвитку під впливом фраземного контексту.

Квантитативи з тлумаченням їхніх значень та ЛСВ відібрано з Dictionary of Contemporary English, 2009. Second edition. London: Pearson Longman, 2082 p. (далі – [DCE]), а фраземи з квантитативним компонентом – з Oxford Dictionary of Idioms, 2004. Second edition. Edited by Siefring J. Oxford, New York: Oxford University Press, 340 відбувається: 1) пристосування – *адаптація* сем: інтегральних (далі – ІС), диференційних (далі – ДС) і градуальних (далі – ГС), виділених для кожного лексикографічного значення чи ЛСВ квантитатива, до нового контексту його вживання, тобто до образно-символічного значення готової фраземи англійської мови; 2) перерозподіл семних ознак – *делімітація* з висвічуванням меж джерел символіки образно-символічного значення фраземи; 3) продукування нових сем – *актуалізація*,

не характерних для жодного з лексикографічних значень чи ЛСВ квантитатива, проте в окремих випадках виявлених для інших значень квантитативів із числового ряду від 1 до 10.

Символіка одиничності, як правило, пов'язана з певною містикою. В аспекті природному (космічному) *one* постає символом єдності з природою (див. значення 12 для займенника *one* [DCE]: be at one with somebody/something). У людському (земному) аспекті *one* символізує як сукупність чогось, так і кількісні (точні й неточні) прояви виділення об'єктів і осіб із деякої множини/сукупності в їх одиничності.

Зафіксовано, що квантитатив *one* зберігє у своєму семантичному сценарії розвитку граматичні показники класів слів із указівкою на неозначену (здебільшого малу) кількість предметів, осіб, характеристик їхньої якості (рештки первісного етапу пізнання кількості через когнітивні операції з поняттям множини) тощо, виражені займенниками, детермінативами, прикметниками та зрідка іменниками. Підтвердженням вище наведених спостережень є значення квантитативна *one* в ролі числівника в аналізованому словнику: 2. *one or two* – (syn. *few*) – мала кількість людей або речей; 3. *in ones and twos* – по одному або парами невеликою кількістю чи групами [DCE]. Проте більшість значень (24 значення) та їх ЛСВ притаманні квантитативу *one* – займеннику.

Широкоплановий семантичний сценарій *one* демонструє його найвищу активність до фразеосеміотизації на тлі інших квантитативів числового ряду від 1 до 10. Зі 163 фразем, відібраних з [ODI], у складі яких зафіксовано квантитативи від 1 до 10, з *one* функціонує 51 одиниця. Для квантитатива *one* як компонента 51 фраземи характерними є всі три описані вище механізми семантичної модуляції його значень: адаптація, делімітація й актуалізація, але в різній продуктивності кожного механізму, а також їх комбінацій між собою.

Найбільш продуктивними виявилися механізми адаптації й делімітації сем – від інтегральних до градуальних. Наприклад, адаптація ІС «мала/невелика кількість», виділеної для значень 2, 3 числівника *one* [DCE], ДС «вказівка на виділений об'єкт з групи невизначеної кількості однорідних» – для ЛСВ 2 значення 1, для ЛСВ 1 значення 2, для ЛСВ 3 значення 2, для значень 8, 9, 10, 18 – займенника *one*, і ГС «вказівка на максимальний ступінь прояву одиничності» (градуатори: *is enough, all*) – для значення 1, для ЛСВ 1, 2 значення 2 – прикметника *one*, відбулася в таких фраземах: *one cloud is enough to eclipse all the sun* – достатньо однієї хмари, щоб затьмарити все сонце; *a (or one) hell of a* – виділення одного дуже чогось поганого, або навпаки.

Адаптація ІС «вказівка на одиничність», виділеної для семантичного сценарію квантитатива *one*, у різних комбінаціях з адаптацією інших сем (ДС і ГС) зафіксована в образно-символічних значеннях таких фразем: *one of the boys* (ІС «вказівка на одиничність», ІС «вказівка на подібність», ДС «вказівка на конкретну особу», ДС «вказівка на конкретну особу порівняно з іншими подібними людьми»); *with one eye on, one fine day, one in the eye for* (ІС «вказівка на одиничність», ДС «вказівка на виділений об'єкт із невизначеної кількості неоднорідних»); *have one too many* (ІС «вказівка на одиничність», ІС «вказівка на велику кількість» (багато), ДС «вказівка на виділений об'єкт із невизначеної кількості неоднорідних» і ГС «вказівка на ступінь прояву великої кількості» (наявність гадуатора *one too many* – надзвичайно/дуже багато).

Окрім того, адаптацію ІС «вказівка на вже відоме», ІС «констатація зрозумілого факту без доведення», виділених для значень інших квантитативів: для значень 3, 5 квантитатива *two* (за даними [DCE]), «вказівка на подібність»: для значення 4 числівника *six*, виявлено в образно-символічному значенні фраземи *one and the same* – одна й та ж особа або річ.

Продуктивним для семантичної модуляції квантитатива *one* у фраземному контексті є **механізм делімітації** семних ознак – їх перегрупкування у **фразеосеми** (інтегральні фразеосеми: далі – ІФС, диференційні фразеосеми: – ДФС, градуальні фразеосеми: далі – ГФС), де мотиваційною основою виступає теж ІС «вказівка на одиничність».

Виявлено перегрупкування/делімітацію ознак на базі ІС «вказівка на одиничність»:

– ІС «вказівка на одиничність», ІС «мала/невелика кількість», ІС «вказівка на послідовність» – в ІФС «спробувати ще один раз краще» / перевершити попереднє досягнення» і ГФС «не набагато перевершити попереднє зусилля або досягнення» (наявність градуатора *narrowly*) – в образно-символічному значенні фраземи *go one better*;

– ІС «вказівка на одиничність», ДС «вказівка на виділений об'єкт з групи невизначеної кількості однорідних», ДС «вказівка на конкретну особу порівняно з іншими подібними людьми» – в ІФС «індивідуальність» – в образно-символічному значенні фраземи *odd one (or man) out* – зайвий, цап відбувало, біла ворона/хтось або щось, що відрізняється від інших;

– ІС «вказівка на одиничність» і ДС «вказівка на конкретну особу» – в ІФС «персональність»: *number one* – власна персону; *one and the only* – єдиний, унікальний; *look after (take care of) number one* – егоїстично дбати про себе (власна персону – номер один), про свої інтереси, захищати власну персону; *a great one for* – ентузіаст;

– ІС «вказівка на одиничність», ДС «вказівка на виділений об'єкт із групи невизначеної кількості однорідних», ДС «вказівка на конкретну особу», ДС «вказівка на конкретну особу порівняно з іншими подібними людьми» і ГС «вказівка на максимальний ступінь прояву відмінностей порівнюваних людей» – в ІФС «небезпечна особа», ДФС «небезпечна особа для суспільства – злочинець» і ГФС «занадто небезпечний злочинець» образно символічного значення фраземи *public enemy number one* – ворог суспільства номер один/найбільш розшукуваний злочинець;

– ІС «вказівка на одиничність», ІС «вказівка на максимальний прояв емоцій», ІС «вказівка на розгубленість/незібраність/неорганізованість», ДС «вказівка на виділений об'єкт із невизначеної кількості неоднорідних», ГС «вказівка на максимальний ступінь прояву одиничності» – в ІФС «дестабілізація», ДФС «дестабілізація стану людини», не виділених для жодного зі значень *one*, проте характерних для значення 5 квантитатива *six*, і ГФС «найвищий ступінь прояву емоцій схвильованості» (виділеної для значень 3, 6 числівника *nine*) образно символічного значення фраземи *like a hen with one chick (or chicken)* – як квочка з одним курчам/абсурдно метушливий і надмірно тривожний.

Механізм делімітації інших сем: ІС «мала/невелика кількість», ДС «вказівка на сукупність об'єктів/людей в їх однотипності», які перегрупувалися в ІФС «єдність/спільність», характерний для творення образно-символічних значень таких фразем: *one man no man* – одна людина нічого не варта/безпечніше діяти спільно; *rolled into one / (all) rolled into one* – риси різних людей або речей, які згорнуті в одній людині або в якомусь предметі; *be at one (with smb)* – дотримуватися однієї (спільної) думки (з кимось); *one bone one flesh* – одна кістка одна плоть; *one nation* – одна нація (народ); *be all one to smb* – усе однакове, байдуже;

Зафіксовано дію механізму **актуалізації** нових ІФС, які взагалі не зафіксовано в семантичному сценарії квантитатива *one* та інших квантитативів:

– ІФС «перший рух, початок», «започатковане вперше»: *back to square one*; *from day one*; *a new one on (me, him, etc.)*;

– ІФС «обман, маніпуляція»: *pull a fast one*; *pull the other one*;

– ІФС «неуважність»: *in one ear and out the other*;

– ІФС «уважність/пильність»: *sleep with one eye open*;

– ІФС «прямий контакт»: *one on one (or one to one)*.

Актуалізація як механізм виявлена і на рівні архісеми «кількість», проте тут він є проявом іншого процесу – семантичної трансформації, що нейтралізує значення кількості, актуалізуючи

архісему «вимір». Це дає підстави припустити про появу нового значення у фраземи, а не про суто модуляцію на рівні семного складу значень квантитатива. Зафіксовано серед аналізованого матеріалу приклади актуалізації ІС «відстань», ІС «кількість часу», ДС «відстань як проміжок часу», що виділені для квантитативів *two* і *five*, ГС «вказівка на ступінь прояву невеликого проміжку часу», виділеної для *five*, і лише однієї ГС «вказівка на максимальний ступінь прояву одиницності», виділеної для значення 1, для ЛСВ 1,2 значення 2 (причому не числівника, а прикметника *one*) – в ІФС «швидкість реакції в часі» образно-символічного значення фраземи *get something in one*; ІС «відстань», ДС «вказівка на конкретний строк завершеного циклу», ДС «відстань як проміжок часу років», ДС «конкретна відстань між днями завершеного циклу», які виділені для значень квантитативів із числового ряду *two, three, four, five*, – в ІФС «завершеність (кінець)» і ДФС «близька завершеність життєвого шляху» образно-символічного значення фраземи *have (got) one foot in the grave* – стояти/бути однією ногою в могилі.

Другим за продуктивністю до фразеосеміотизації після *one* є *two* (35 фразем зі 163). Для єврисемічних структур 35 фраземних знаків із квантитативом *two* домінантним є механізм делімітації.

Установлено: **делімітацію** – перегруповання переважно ДС «парність» в комбінації з іншими семами: ІС «мало значуща/не дуже значима річ», ДС «парність» – в ІФС «байдужість» і ГФС «суцільна байдужість» (градуатор *at all*), в образно-символічному значенні фраземи *not care two straws*; ІС «вказівка на подібність», ДС «вказівка на сукупність об'єктів в їх однотипності», ДС «парність» – в ІФС «невправність, незграбність в опозиції лівий-правий»: *have two left feet*; ІС «вказівка на сукупність», ДС «парність» – в ІФС «досягти результату» і ДФС «досягти результату однією дією або одночасною дією» у фраземах: *kill two birds with one stone* – убити двох птахів одним каменем; *serve two masters* – служити двом панам одночасно; ІС «вказівка на подібність» і ДС «парність» – в ІФС «малий за розміром» (ймовірно, тут ідеться про короткий розум, про дурість) і ГФС «максимальний ступінь прояву дурості» – наявність градуатора *very* в образно-символічному значенні «very stupid» фраземи *thick as two (short) planks*; ІС «вказівка на сукупність», ДС «парність» – у ГФС «ступінь прояву вираженості при ухваленні рішення» (наявність градуатора *are better*) в образно-символічному значенні фраземи *two heads are better than one* – дві голови краще однієї.

**Адаптація** є менш характерною для компонентів значень *two*. Зафіксовано такі випадки для ІС «вказівка на сукупність» із помітною мотивацією

ДС «роздвоєність» в образно-символічних значеннях фразем: *be in (or of) two minds* – мати дві думки/неспроможність вибору між двома альтернативними варіантами; *two sides of a shield* – два боки щита/два способи розгляду чогось; два баки питання; *a two-edged sword* – палиця з двома кінцями. Показовими є приклади адаптації семи не лише роздвоєності, а й семи парності, які диференційовані на тлі виділеної ІС сукупності чогось: ІС «вказівка на сукупність», ІС «успіх у грі», ІС «рівновага» і ДС «парність» в образно-символічних значеннях таких фразем, як *two can play at that game* – у цій грі можуть грати двоє/погана поведінка одного гравця може обернутися проти нього – завдати шкоди; *it takes two to tango* – для танго потрібні двоє/дві залучені сторони повинні діяти спільно для успіху.

Механізм **актуалізації** є характерним для двох ІФС «поразка/невдача»: *fall between two stools*; ІФС «упевненість/самостійність/незалежність»: *stand on your own (two) feet* та однієї ГФС «інтенсивність виконання дії»: *in two shakes (of a lamb's tail)*.

Дію актуалізації виявлено також на рівні архісеми, коли «кількість» нейтралізується, а актуалізується архісема «лічба» в образно-символічних значеннях фразем: *two and two make four* – через переосмислення простих та точних арифметичних дій, тобто звичайної лічби; *put two and two together* – складіть два і два разом. Архісема «вимір» актуалізована на тлі переосмислення ІС «вказівка на подібність», ДС «вказівка на сукупність об'єктів в їх однотипності», ГС «вказівка на невизначеність ступеня прояву якості великої кількості» – в ІФС «порівняння подібності речей/осіб» через квантитативи-вимірювачі на зразок збірного іменника *peas* і ГФС «максимальна подібність» (наявність градуатора *so similar*) в образно-символічному значенні фраземи *like peas (or like as two peas) in a pod*.

Квантитатив *three* функціонує у складі 22 фразем зі 163. У фраземному контексті семи, виділені для одного лексикографічного значення числівника *three* та двох ЛСВ, зазнали семантичної модуляції переважно шляхом механізмів **адаптації** й **актуалізації фразеосем** разом, тоді як делімітація (зафіксована у двох випадках із 22 прикладів) майже не характерна для його фразеосеміотизації.

Наприклад, **адаптація** ІС «вказівка на сукупність», ДС «вказівка на сукупність об'єктів/людей в їх однотипності» й **актуалізація** ГФС «найвищий ступінь прояву значимості групи людей» (градуатор *the big* у зовнішній формі і градуатор *the dominant*) характерні для образно-символічного значення фраземи *the big Three, Four, etc.* – велика Трійка, Четвірка тощо. **Адаптація** ІС «вказівка на сукупність», ІС «вказівка на успіх у грі» й **актуалізація** ІФС «непарність» і ГФС «найвищий сту-

піль прояву якості точної кількості непарності» – для образно-символічного значення фраземи *the best of three (or five, etc.)* – найкраще з трьох (або п'яти тощо). **Адаптація** ІС «вказівка на сукупність», ІС «вказівка на подібність», ДС «вказівка на сукупність об'єктів/людей в їх однотипності» й **актуалізація** ГФС «вказівка на найвищий ступінь подібності» (градуатор *very similar*) – в образно-символічному значенні фраземи *two (or three, four, etc.) of a kind*.

Лише **адаптація** ІС «вказівка на сукупність», ДС «вказівка на сукупність об'єктів/людей в їх однотипності», ДС «вказівка на подібність», ДС «вказівка на групу людей» зафіксована в образно-символічних значеннях фразем *three-some* – утрюх; *three abreast* – три в ряд; *three musketeers* – три мушкетери.

**Делімітація** ІС «вказівка на сукупність» і «вказівка на досконалість» відбулася в ГФС «вказівка на найвищий ступінь прояву досконалості», яка виділена для образно-символічних значень: Greek Mythology: three beautiful goddesses believed to personify charm, grace, and beauty, with good (or bad) grace in a willing (or reluctant) way) (градуатор *beautiful* і градуатор *the (Three) Graces*) фраземи *the (Three) Graces* – (Три) грації; It was a British newspaper convention of publishing a large image of a topless female glamour model (known as a Page 3 girl) on the third page of mainstream red top tabloids (градуатор *topless female glamour model*) фраземи *page three girl* – дівчина з третьої сторінки.

І ще одне цікаве спостереження, яке дає підстави зафіксувати елементи актуалізації архісеми «вимір» на тлі нейтралізації архісеми «кількість» у значенні фраземи з квантитативом *three*. За адаптації ІС «мала/невелика кількість», «вказівка на сукупність», «вказівка на послідовність», «вказівка на одиничність», ДС «вказівка на групу людей», «вказівка на сукупність людей в їх однотипності», з-поміж яких основними мотивами є ДС «відстань» і ДС «відстань як проміжок часу/років», виявлено **актуалізацію** ІФС «багатство – бідність», ДФС «бідність трьох поколінь і багатство одного покоління», ГФС «процвітання сім'ї одного покоління» (градуатор *of prosperity*) в образно-символічному значенні фраземи *clogs to clogs in three generations* – сабо до сабо (дерев'яні черевики) у трьох поколіннях.

Наступний квантитатив *four* зафіксований у складі 13 фразем, лексикографічна інтерпретація якого представлена такою семантичною структурою: 6 значень та 2 ЛСВ для 3 значення. Для числівника *four* характерні всі три механізми семантичної модуляції в однаковій пропорції, які супроводжували процес його фразеосеміотизації. Зафіксовано **делімітацію**: ІС «рівновага» в ІФС «подолання перешкоди» в образно-симво-

лічному значенні фраземи *on all fours*; ІС «рівновага», ІС «вказівка на подібність», ДС «вказівка на конкретну особу/річ порівняно з іншими подібними людьми/речами» – в ІФС «аналогія/рівність» і ДФС «точна аналогія» в образно-символічному значенні фраземи *on all fours with*; ІС «вказівка на сукупність», ДС «вказівка на сукупність об'єктів/людей в їх однотипності», ДС «вказівка на групу людей» в образно-символічному значенні фраземи *four-some* – четверо (повний збіг ЛСВ 1 значення 3 лексикографічного сценарію числівника *four*); **адаптацію** ДС «вказівка на точну кількість випадків із конкретної точної кількості можливих», ГС «вказівка на ступінь прояву великої кількості, у даному разі максимального ступеня роботи чогось – пікового (як працюють циліндри двигуна внутрішнього згорання))» й **актуалізацію** ІФС «працювати по максимуму» в образно-символічних значеннях фразем *firing on all (four) cylinders*; *four-wheel drive*.

Установлено, що починаючи із цього квантитатива зростає кількість прикладів фразем, образно-символічне значення яких мотивоване не реалізацією власне архісеми «кількість», а її трансформацією в архісему «вимір». Наприклад, на тлі **адаптації** ІС «вказівка на сукупність» мотиваційною основою для образно-символічного значення фраземи *the four (or far) corners of the world (or earth)*, яку вживають на позначення того, що є дуже далеким, віддаленим, є ІС «відстань» і ДС «відстань між сторонами світу», а ще ГС «надзвичайно далеко відстань».

У наступному прикладі теж маємо актуалізацію архісеми вимір **через делімітацію** ІС «відстань», ДС «відстань між сторонами світу» і ГС «надзвичайно далеко відстань» – в ІФС «поширення інформації», ГФС «швидке поширення інформації на далеку відстань» (градуатори: *to the four winds, out in all directions*) в образно-символічному значенні фраземи *to the four winds*. Ті ж самі тенденції простежуємо і за **делімітацією** ІС «вказівка на сукупність», «вказівка на точну кількість випадків із конкретної точної кількості можливих» в ІФС «аспект/вимір» і ГФС «найвищий ступінь прояву виміру» в образно-символічному значенні фраземи *four-dimensional*.

Фраземна семіотизація квантитатива-числівника *five* представлена 10 прикладами. Лексикографічна інтерпретація числівника *five* містить 5 значень, для яких виділено 4 ІС, 4 ДС і 1 ГС і які так чи інакше збережені в образно-символічних значеннях готових фраземних знаків із досліджуваним квантитативним компонентом. Семи, що повністю зберегли свої ознаки як компоненти лексикографічних значень числівника *five*, швидко адаптувалися до фраземного контексту. Семи, у яких під впливом фраземного контексту відбу-

лося перегрупування ознак із висвічуванням меж джерел нової символіки, демонструють напрями їх делімітації в образному переосмисленні. Семи, які не характерні для лексикографічних семантичних сценаріїв числівника *five*, але виділені в образно-символічних значеннях фразем, актуалізують потенційні можливості квантитатива *five* до продукування навіть нових значень, а не лише нових сем і зумовлюють зрушення на рівні архісеми.

Зафіксовано трансформацію архісеми «кількість» в архісему «вимір» через делімітацію ІС «вказівка на велику кількість», ІС «вказівка на сукупність», ДС «вказівка на сукупність об'єктів/людей в їх однотипності» – в ІФС «великий за розміром», ГФС «максимальний ступінь вияву великого розміру чогось» (градуатор *largest*) й актуалізацію ІФС «небезпека» і ГФС «найбільша небезпека» (градуатор *most dangerous*) в образно-символічному значенні фраземи *the big five*.

Трансформація архісеми «кількість» в архісему «вимір» простежується і шляхом делімітації ІС «відстань», ІС «кількість часу/тривалість», ДС «відстань як проміжок часу» – в ІФС «тривалість робочого дня» і ДФС «тривалість робочого часу в офісі» в образно-символічному значенні *nine to five*.

Делімітація ІС «вказівка на сукупність», ІС «вказівка на досконалість» відбулася в ГФС «вказівка на найвищий ступінь прояву досконалості» (градуатори: *the highest class or quality; luxury; highest military rank*) в образно-символічному значенні фраземи *five-star* – п'ятизірковий; ІС «символічний жест п'ятірнею/дія п'ятірнею», ДС «жест п'ятірнею на знак задоволення» – в ДФС «жест п'ятірнею на знак задоволення при зустрічі» в образно-символічному значенні фраземи *high five*.

Квантитатив *six* у фраземному контексті мотивує образно-символічне значення готового відтворюваного знаку, проте його продуктивність є низькою порівняно з іншими квантитативами. Зафіксовано лише чотири приклади, два з яких ужито в лексикографічній презентації числівника *six*. Так, 3 лексикографічне значення числівника *six* подане у формі фраземи *at sixes and sevens*, для якого виділено ІС «вказівка на невідоме/невизначеність/розгубленість/незібраність/неорганізованість як безлад/неочікуваність» й актуалізовано ГФС (градуатор *total confusion*) «суцільна розгубленість» в образно-символічному її значенні.

Виявлено трансформацію архісеми кількість в архісему «вимір» в опозиції життя – смерть/ритуал поховання через актуалізацію ІФС «розмір могили для поховання», ДФС «точний розмір могили для поховання», ГФС «максимальний розмір могили для поховання у шість футів» – в образно-символічному значенні фраземи *six feet*

*under* – на шість футів під землею. Джерелами мотивації образно-символічного значення цієї фраземи є припущення, пов'язані з офіційним визначенням Лондоном розміру могил (шість футів – 1 м 82 см) для поховання. 1665 року лікарі-практики вважали, що поховання тіл померлих на глибині шести футів (під землею) зупинить поширення чуми. Люди інфікувалися один від одного і від померлих. Тоді голова Лондонської префектури наказав ховати їх на цвинтарях у глибоких могилах не менше двох метрів. До того ж, імовірно, така глибина була вибрана тому, що вона була перешкодою (досить великою) для тварин та й для руйнівників могил.

Число *seven* у лексикографічній інтерпретації представлено лише трьома значеннями при тому, що вони описують їх зміст через форму готових фразем: значення 2 сформульовано у формі такої фраземи *the seven year itch*, а значення 3 – у формі фраземи *at sixes and sevens*. Остання наявна серед фразем із квантитативом *six*. У фраземному контексті квантитатив *seven* теж не є продуктивним. В аналізованому словнику із цим компонентом виявлено лише 5 одиниць, одна з яких – *the seven year itch*, як вище зазначено, залучена для лексикографічної інтерпретації.

Проте, незважаючи на малочисельні словникові презентації *seven*, цей квантитатив бере участь у фразеосеміотизації, а його семи теж демонструють дію механізмів семантичної модуляції в образно-символічних значеннях готових фраземних знаків. Окрім дії всіх трьох механізмів та їх комбінацій між собою, у фраземному контексті виявлено і семантичну трансформацію архісеми «кількість» в архісему «вимір». Трансформація зафіксована на тлі делімітації ІС «відстань» – в ІФС «подолання відстані», ДФС «подолання великої відстані пішки» і ГФС «дуже швидко подолання відстані (за допомогою магічних чобіт)» (градуатор *very fast*) – в образно-символічному значенні фраземи *seven-league boots*.

Делімітація ІС «вказівка на сукупність», ІС «вказівка на подібність», «вказівка на досконалість», ДС «вказівка на сукупність об'єктів/людей в їх однотипності», ДС «вказівка на групу людей», ГС 4.2 «вказівка на ступінь прояву якості великої кількості» відбулася в ІФС «зоряна сукупність/сузір'я», ДФС «група точної кількості жіночих коледжів» і ГФС «максимально точна кількість престижних жіночих коледжів» (градуатор *high academic and social prestige*) – в образно-символічних значеннях фраземи *Seven Sisters*.

Адаптація ІС «кількість часу/конкретна кількість років», ДС «вказівка на конкретний строк завершення циклу», ГС «найвищий прояв імовірності чогось» й актуалізація ІФС «імовірність зради/невірності» і ДФС «імовірність зради/невір-

ності після семирічного шлюбу» – в образно-символічному значенні фраземи *the seven year itch*.

Семантична структура числівника *eight* є дуже концентрованою, оскільки містить одне значення, окрім спільного для всіх квантитативів значення кількості. Фразеосеміотизація теж не є продуктивною. Зафіксовано лише чотири фраземи, у складі яких квантитатив *eight* демонструє здатність до семантичної модуляції основних компонентів свого одного значення, а також тих семних ознак, що виділені для значень інших квантитативів із числового ряду від 1 до 10.

Якщо аналізувати фразему *behind the eight ball*, то її буквально значення «за восьмим шаром (за вісімоку)» демонструє **делімітацію** архісеми «кількість» в архісемі «лічба», а також **актуалізацію** ІФС «порядок лічби (шарів у грі в більярд)», ІФС «поразка» і ДФС «поразка у грі» на тлі **адаптації** таких сем: ІС «вказівка на сукупність», ІС «дестабілізація» і ДС «дестабілізація стану людини», ДС «вказівка на виділений об'єкт із конкретної кількості однорідних, ДС «вказівка на точну кількість випадків із конкретної точної кількості можливих».

**Актуалізація** ІФС «небезпека» і ДФС «небезпека для здоров'я і життя» зафіксована в образно-символічному (термінологізованому) значенні фраземи *Factor VIII (also factor eight)* – Фактор VIII.

Наступний числівник *nine* за кількістю значень посідає (як і числівник *six*) третю позицію в лексикографічній інтерпретації (після квантитатива *two*).

Семантичний сценарій числівника *nine* включає 6 значень, для яких виділено 3 ІС і 3 ДС. Чотири з цих значень: 2, 3, 5 і 6 описують їх зміст через форму готових фразем: значення 2 подано через форму фраземи *nine times out of ten*, значення 3 – *a nine days' wonder*, значення 5 – *dressed up to the nines*, значення 6 – *on cloud nine*.

З огляду на лексикографічний сценарій згаданих вище двох фразем (*nine times out of ten*, *dressed up to the nines*), є підстави вже говорити про **адаптацію** їх семних ознак до фраземних контекстів.

Для значень цих фразем виділено ІС «вказівка на велику кількість», ДС «вказівка на точну кількість випадків із конкретної точної кількості можливих». Окремо для значення і водночас для самої фраземи *nine times out of ten* виділено ІС «вказівка на успіх», а для значення і водночас фраземи *dressed up to the nines* – ІС «вказівка на досконалість», ДС «вказівка на невизначену особу» і ГС «вказівка на максимальний ступінь прояву якості» (градуатор *very smartly or elaborately*). Синонімом до фраземи *dressed up to the nines* зафіксовано такий приклад: *to the nines*, для образно-символічного значення якого теж характерна **адаптація** вищезазначених семних ознак. Відзначимо,

що навіть сама фразема *dressed to the nines* використана для опису образно-символічного значення її синоніма.

**Адаптація** у фраземному контексті властива виділеним семам для 6 значення і водночас для фраземи *on cloud nine* – на дев'ятому небі/хмарі, зокрема ІС «вказівка на максимальний прояв емоцій», ДС «вказівка на точну кількість випадків із конкретної точної кількості можливих» і ГС «найвищий ступінь прояву емоцій схвилюваності від щастя і задоволення» (градуатор *extremely happy*). Цікавою є лінгвокультурна мотивація образно-символічного значення аналізованої фраземи, наведена в [ODI]: *On cloud nine refers to a ten-part classification of clouds in which nine was second highest. A dated variant of the expression is on cloud seven – на дев'ятій хмарі – стосується десяти частин класифікації хмар, у яких другою за величиною була дев'ята. Застарілий варіант виразу «на сьомому небі/хмарі».*

Зафіксовано зрушення на рівні архісеми «кількість», яка трансформується в архісемі «вимір» через делімітацію ІС «відстань», ІС «вказівка на сукупність», ДС «конкретна відстань між днями завершеного циклу» – в ІФС «доступність/безбар'єрність» і ГФС «максимальна доступність» (градуатор *everything, the whole*) – в образно-символічному значенні фраземи *the whole nine yards* – усі дев'ять ярдів. Ярді – одиниця виміру довжини в англійській метричній системі, що дорівнює 3 футам або 36 дюймам. Угодою англійськомовних країн з 1 липня 1959 року довжина ярду дорівнює 0,9144 м. 1 760 ярдів складають сухопутну милю.

Семантичний сценарій квантитатива *ten* у лексикографічній інтерпретації включає 4 значення, з яких 2 ЛСВ значення 3 – для числівника *ten* і одне значення – для іменника *ten*. Що стосується фразеосеміотизації *ten*, то лексикографічні значення [DCE], зокрема значення 2 *ten to one* – для вираження чогось дуже ймовірного; ЛСВ 3.1 значення 3 *be ten a penny*, а також значення 4 BrE (get) *ten out of ten* (for something) є фраземними знаками, оскільки вони представлені в аналізованому словнику ідіом.

З огляду на ці спостереження, є всі підстави говорити про **адаптацію** сем, виділених для лексикографічних значень 2 і 4: ІС «вказівка на велику кількість», ДС «вказівка на точну кількість випадків із конкретної точної кількості можливих», ГС «найвищий прояв імовірності чогось» (наявність градуатора *very probably*) – для значення 2 і ГС «вказівка на найвищий ступінь прояву якості» (наявність градуатора *excellent performance*) – для значення 4; для ЛСВ 3.1: ІС «малозначуща/не дуже значима річ», ДС «вказівка на малозначиму особу чи річ» в образно-символічних значеннях таких фразем: *two (or ten) a penny*; *ten to one*; *ten out of ten*.

Із п'яти прикладів фразем три використано для лексикографічного дефініціювання числівника *ten*. Це свідчить про те, що у свідомості носіїв англійської мови число *ten* відображено через його образність і символіку як результат фразеосеміотизації. 5 приклад фразеосеміотизації квантитатива *ten* демонструє **актуалізацію** нових фразеосем: **ІФС** «правила поведінки», **ДФС** «релігійно-біблійні правила поведінки» і **ГФС** «максимальна сукупність правил поведінки, даних Богом Мойсеєм на горі Синай». Тут градуатором є зовнішня форма самої фраземи *Ten Commandments* – Десять Заповідей.

Слід відзначити, що серед значень п'яти прикладів фразем маємо зрушення на рівні архісеми «кількість», яка трансформується в архісему «лічба». Це демонструє як образно-символічне значення фраземи *count to ten* – порахуй до десяти, так і буквальне її значення, а також план вираження, де форма дієслова *count to* **актуалізує** нові фразеосеми: **ІФС** «приборкання емоцій», **ДФС** «приборкання емоцій шляхом лічби до десяти мовчки» і **ГФС** «приборкання найвищого прояву емоцій люті через лічбу для заспокоєння».

**Висновки і перспективи подальших розробок у даному напрямі.**

Підсумовуючи проаналізований матеріал, зазначимо, що спостереження за семантичними сценаріями розвитку квантитативів підтверджують, що «множина» як перший етап осмислення кількісних відношень збереглася в інтегральній семі «вказівка на сукупність», виділеної для переважної більшості досліджуваних значень та їх ЛСВ із властивою їм символікою. Найбільш продуктивними механізмами семантичної модуляції квантитативів у фраземному контексті виявилися адаптація і делімітація, а також їх комбінація з механізмом актуалізації нових фразеосем.

Водночас зафіксовано семантичні зрушення не лише на рівні інтегральних, диференційних і градуальних сем як результат процесу семантичної модуляції, а й на рівні архісеми «кількість», що засвідчує дію іншого процесу семантичних змін – семантичної трансформації й актуалізації архісем «вимір» і «лічба». Це зафіксовано для всіх значень досліджуваних квантитативів, проте найчастіше семантична трансформація простежується, починаючи з квантитатива *four*. Підтверджено припущення про те, що попри семантичні зрушення в еврисемічних структурах значень квантитативів, які відбуваються під впливом фраземного контексту, їхня культурна символіка здебільшого зберігається і є продуцентом для нових мотивів фраземної образності.

Перспектива подальших досліджень цієї проблеми полягають у вивченні фраземних знаків, компонентом яких є квантитативи зі значенням виміру величин та їх семантична модуляція.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Амосова Н.Н. Основы английской фразеологии. 3-е изд. М. : URSS. 2013. 216 с.
2. Васько С.Р. Семантична структура квантитатива *one* у Словнику сучасної англійської мови (на матеріалі Dictionary of Contemporary English). Ad orbem per Linguas. *До світу через мови. Семіотика української незламності: мова – освіта – дискурс* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 16–17 травня 2024 р. 2024. С. 30–32.
3. Венжинович Н.Ф. О заимствованиях в украинской фразеологии. *Die slawische Phraseologie: Entlehnungen und Kalkierungen in der slawischen Phraseologie*. Kollektivmonografie. Harry Walter, Valerij M. Mokienko (Hrsg.). Greifswald: Universität Greifswald. 2020. S. 43–46. <https://dSPACE.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/37966>
4. Деменчук О.В. Типологія моделей семантичної деривації лексики. *Семантична деривація лексики в типологічному висвітленні* : колективна монографія. Рівне : Рівненський державний гуманітарний університет, 2018. С. 6–30. [https://www.rshu.edu.ua/images/nauka/kaf\\_rom\\_germ\\_zbir\\_06.pdf](https://www.rshu.edu.ua/images/nauka/kaf_rom_germ_zbir_06.pdf)
5. Жайворонок В. Знаки української етнокультури. Словник-довідник. Київ : Довіра, 2006. 703 с. <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001556>
6. Заваринська І.Ф. Фразеологізми з онімним компонентом в англійській, польській та українській мовах: лінгвокультурологічний аспект : монографія. Тернопіль : ФОП Осадца Ю.В., 2022. 232 с. <http://dSPACE.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/25371/1/monografia.pdf>
7. Костриба О.В. Семантичне згасання мотивувальної спроможності непохідних багатозначних нумеративів: дивергентно-конвергентний підхід. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. Вип. 25. Т. 1. С. 24–31. <https://dSPACE.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/62208>
8. Левицкий В.В. Семасиология (2-е изд.) : монографія для молодих дослідників. Вінниця : Нова Книга, 2012. 680 с.
9. Швачко С.О. Словотворчі тенденції квантитативних одиниць: лінгвокогнітивні аспекти. *Філологічні науки. Мовознавство*. 2012. Вип. 23. С. 197–201. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnuflm\\_2012\\_23\\_48](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnuflm_2012_23_48)
10. Шутова М.О. Етнокультурні стереотипні портрети англійців і українців (когнітивно-ономасіологічна реконструкція фразеоформул) : монографія. Київ : КНЛУ, 2016. 294 с.
11. Burger H. (Ed.). *Phraseologie / Phraseology : An International Handbook of Contemporary Research: Volume 2* (Handbuch zur Sprach- und

- Kommunikationswissenschaft 28/2) (German and English Edition). Mouton de Gruyter. 2007.
12. Colson J.P. Cross-linguistic phraseological studies. In S. Granger, F. Meunier (Eds.), *Phraseology: an interdisciplinary perspective*. John Benjamins Publishing Co. 2008. P. 191–207.
  13. Cowie A.P. Introduction. In A.P. Cowie (Ed.), *Phraseology: Theory, Analysis and Applications*. Oxford : Clarendon Press Oxford. 1998. P. 1–22.
  14. Del Pinal G. Meaning, Modulation, and Context: A Multidimensional Semantics for Truth-conditional Pragmatics. *Linguistics and Philosophy*. 2018. № 41. T. 3. P. 165–207.
  15. Levin B., & Pinker S. *Lexical & Conceptual Semantics*. Cambridge, Massachusetts : MIT Press. 1991.
  16. Melčuk I.A. Phrasemes in language and phraseology in linguistics. In M. Everaert, E.-J. van der Linden, A. Schenk, R. Schreuder (Eds.), *Idioms: Structural and Psychological perspectives*. 1995. P. 167–232.
  17. Pierini P. Opening a Pandora's Box : Proper names in English Phraseology. *Linguistik online*. Bd. 36 Nr. 4, 2008. P. 43–58.
  18. Shvachko S. Polyfunctionality of the English Quantitative Words. *Journal of Education Culture and Society*. 2013. T. 4. № 2. P. 208–214.
  19. Taylor J. Lexical Semantics. In B. Dancygier (Ed.), *The Cambridge Handbook of Cognitive Linguistics*. 2017. P. 246–261.
  20. Teliya V., Bragina N., Oparina, E., & Sandomirskaya I. Phraseology as a Language of Culture: Its Role in the Representation of a Collective Mentality. In A.P. Cowie (Ed.), *Phraseology: Theory, Analysis, and Applications*. 1998. P. 55–75.
  21. Vasko S. Semic Composition Modulations of Quantitatives in the Phrasemes of English (Methodical Practices of Analysis). *Acta Linguistica Lithuanica XC*. 2024. P. 251–272.
  - ienko (Hrsg.). Universität Greifswald. 43–46. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/37966>
  4. Demenchuk O.V. (2018). Typolohiia modelei semantychnoi deryvatsii leksyky. U O.V. Demenchuk (holov. red.), *Semantychna deryvatsiia leksyky v typolohichnomu vysvitleni* (s. 6–30). Rivnenskyi derzhavnyi humanitarnyi universytet. [https://www.rshu.edu.ua/images/nauka/kaf\\_rom\\_germ\\_zbir\\_06.pdf](https://www.rshu.edu.ua/images/nauka/kaf_rom_germ_zbir_06.pdf)
  5. Zhayvoronok V. (2006). Znaky ukrainskoi etnokultury. Slovyk-dovidnyk. Dovira. <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001556>
  6. Zavarynska I.F. (2022). Frazeeolohizmy z onimnym komponentom v anhliiskii, polskii ta ukrainskii movakh: linhvokulturolohichni aspekt. FOP Osadtsa Yu.V. <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/25371/1/monografia.pdf>
  7. Kostryba O.V. (2022). Semantychno zghasannia motyvuvalnoi spromozhnosti nepokhidnykh bahatoznachnykh numeratyviv: dyverhentno-konverhentnyi pidkhid. Zakarpatski filolohichni studii, 25(1), 24–31. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/62208>
  8. Levytskyi V.V. (2012). *Semasyolohiia* (2-e yzd.). Nova Knyha.
  9. Shvachko S.O. (2012). Slovtvorchy tendentsii kvantytatyvnykh odyntys: linhvokohnityvni aspekty. *Naukovyi visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky: Filolohichni nauky. Movoznavstvo*, 23, 197–201. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnuflm\\_2012\\_23\\_48](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnuflm_2012_23_48).
  10. Shutova M.O. (2016). Etnokulturni stereotypni portrety anhliitsiv i ukraintsiv (kohnityvno-onomasiolohichna rekonstruktsiia frazeofornul). Vydavnychy tsestr KNLU.
  11. Burger H. (Ed.). (2007). *Phraseologie / Phraseology: An International Handbook of Contemporary Research: Volume 2 (Handbucher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft 28/2) (German and English Edition)*. Mouton de Gruyter.
  12. Colson J.P. (2008). Cross-linguistic phraseological studies. In S. Granger, F. Meunier (Eds.), *Phraseology: an interdisciplinary perspective* (pp. 191–207). John Benjamins Publishing Co.
  13. Cowie A.P. (1998). Introduction. In A.P. Cowie (Ed.), *Phraseology: Theory, Analysis and Applications* (pp. 1–22) Clarendon Pr.
  14. Del Pinal G. (2018). Meaning, Modulation, and Context: A Multidimensional Semantics for Truth-conditional Pragmatics. *Linguistics and Philosophy*, 41(3), 165–207.
  15. Levin B., & Pinker S. (1991). *Lexical & Conceptual Semantics*. MIT Press.
  16. Melčuk I.A. (1995). Phrasemes in language and phraseology in linguistics. In M. Everaert,

## REFERENCES

1. Amosova N.N. (2013). *Osnovy anhlyiskoi frazeolohyy* (3-tie vyd.). URSS.
2. Vasko S.R. (2024). Semantychna struktura kvantytatyva one u Slovyku suchasnoi anhlyiskoi movy (na materialy Dictionary of Contemporary English). Ad orbem per Linguas. Do svitu cherez movy. Cemiotyka ukrainskoi nezlamnosti: mova – osvita – dyskurs: materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, 16–17 travnia 2024 roku. Vydavnychy tsestr KNLU, 30–32.
3. Venzhynovych N.F. (2020). O zaymstvovaniakh v ukraynskoi frazeolohyy. Die slawische Phraseologie: Entlehnungen und Kalkierungen in der slawischen Phraseologie. Kollektivmonografie. Harry Walter, Valerij M. Mok-

- E.-J. van der Linden, A. Schenk, R. Schreuder (Eds.), *Idioms: Structural and Psychological perspectives* (pp. 167–232).
17. Pierini P. (2008). Opening a Pandora's Box : Proper names in English Phraseology. *Linguistik online*, 36(4), 43–58.
  18. Shvachko S. (2013). Polyfunctionality of the English Quantitative Words. *Journal of Education Culture and Society*, 2 (pp. 208–214).
  19. Taylor J. (2017). Lexical Semantics. In B. Dancygier (Ed.), *The Cambridge Handbook of Cognitive Linguistics* (p. 246–261). Cambridge University Press.
  20. Teliya V., Bragina N., Oparina E., & Sandomirskaya I. (1998). Phraseology as a Language of Culture: It's Role in the Representation of a Collective Mentality. In A. P. Cowie (Ed.), *Phraseology: Theory, Analysis, and Applications* (p. 55–75). Oxford.
  21. Vasko S. (2024) Semic Composition Modulations of Quantitatives in the Phrasemes of English (Methodical Practices of Analysis). *Acta Linguistica Lithuanica XC*. 251–272.